

Zdravje

Zdravljenje za avtizem obstaja!

So prepričani Božičevi, ki opažajo pri svojem otroku velik napredek, odkar ta uživa posebno hrano in dodatke

Mojca Lorenčič

Ko še ne štiriletni Kristjan zagleda mamo, ki je prišla po njega v vrtec, z velikim nasmehom na obrazu steče k njej in jo močno objame. Vsakdanji prizor, ki ga srečamo pred vrtem, le da je bilo pri Božičevih iz Dola pri Hrastniku še pred nekaj meseci povsem drugače. Kristjan ima namreč avtistični sindrom, njegova motnja pa je bila tako huda, da je tolkel z glavo ob steno, udarjal starše in zavijal kot volk. Na vrtec ni bilo niti misliti. Toda vse se je spremenilo, ko so se starši mimo zdravstva dokopali do informacij, kako pomagati svojemu otroku. »Zdravljenje avtizma obstaja,« je prepričana Katja Božič, Kristjanova mama, ki se tako kot mnogi starši avtističnih otrok bojuje za to, da bi ti otroci tudi v Sloveniji dobivali ustrezno pomoč in predvsem, da bi slovensko zdravstvo postalo bolj odzivno za metode zdravljenja avtizma, ki jih razvijajo v svetu.

OSTALI BREZ POMOČI

Kristjan se je do prvega leta razvijal normalno, po prvem letu pa je začel nazadovati. Opuščati je začel govor, začel kričati, se metati po tleh, butati ob zid, ni se več igral... Zanimale so ga samo še zvočne igrače; z mobilitelom ob ušesu, na primer, je ure dolgo hodil v krogu. Pomirila ga je samo voda. Doma so sprva menili, da je otrok pač na taki razvojni stopnji. Pri dveh letih, ko se je njegovo stanje še poslabšalo, pa so začeli iskati strokovno pomoč. Pri dveh letih in desetih mesecih so otroku postavili diagnozo: avtistični sindrom. Zdravniki so priporočali intenzivno obravnavo pri specialnem pedago-

Kristjan (desno) je na prvi pogled videti kot običajen fantek. A ni, ima zelo posebne potrebe in se je treba z njim veliko ukvarjati. Posledice njegove motnje čuti vsa družina, pravi mama Katja Božič, tudi njegov pet letni bratec Aleksander (levo), ki je sicer zdrav in vesel otrok. Foto: Mojca Lorenčič

gu in vodenje pri psihologu in logopedu.

Mati je zaprosila za pomoč pri obravnavi zdravstveni dom Trbovlje, a so odgovorili, da nimajo ne primerne prostora ne opreme za obravnavo avtističnega otroka. Tudi razvojnega vrtca v kraju ni bilo. Nekajkrat jih je na domu obiskala specialna pedagoginja Elza Sabolič, ki jih je učila, kako delati. Na primer vzpostaviti očesni stik, za kar so ji zelo hvaležni. Tako je bilo to in diagnoza pravzaprav vse, kar je od zdravstva dobil Kristjan. Otroku je v malem kraju ostal brez vsake pomoči.

PREISKAVE V TUJINI

Katja Božič pove, da se je družina vse, kar so se o bolezn

svojega otroka naučili, naučila s pomočjo interneta in družin, ki imajo tudi same avtističnega otroka. Tako so denimo od njih izvedeli, da je poleg dednosti lahko več drugih vzrokov za avtizem. Med njimi je, kažejo ugotovitve v svetu, tudi zastrupitev. Tudi vzrok za zastrupitev je več, po mnenju mnogih pa je med njimi cepivo proti ošpicam,

mivo, pri Kristjanu so znake avtistične motnje začeli opaziti po tistem, ko je bil cepljen s tem cepivom. Da bi ugotovili, ali je otrok zastrupljen, so novembra lani poslali na raziskave na Norveško otrokov urin, v ZDA pa marca letos tudi vzorce las in blata. Pokazalo se je, da ima otrok v organizmu bakterijo kandido in druge parazite ter da je zastrupljen z živim srebrom, aluminijem in drugimi težkimi kovinami.

BEOGRAJSKA ZDRAVNICA

Ker zdravniki na pediatrični kliniki niso znali razložiti izvidov, so Božičevi odpeljali Kristjana k beograjski zdravnici Milijani Selaković. Selakovićeva izvaja zdravljenje avtizma po protokolu DAN! (Defeat Autism Now!), pri katerem

zročata škodo, saj poškodujeta mielin, maščobno snov, ki obdaja živčna vlakna. V svetu ugotavljajo, da je mogoče mielin delno obnoviti s posebno dieto brez glutena in kaseina (glavna beljakovina, ki jo najdemo v mleku) ter z dodatnimi vitamini, minerali, probiotiki, maščobnimi kislinami in drugimi snovmi, ki avtističnemu otroku primanjkujejo, in nekaterimi zdravili.

Teh dodatkov v Sloveniji ni mogoče kupiti, zato so jih začeli naročati iz ZDA. Težava je tudi, ker bi bilo otroka treba razstrupiti težkih kovin, kar pa v okviru slovenskega zdravstva spet ni dostopno. Z v Sloveniji dostopnimi zdravili otroka tudi ni bilo mogoče zdraviti za okužbo s kandido, saj tukajšnje zdravilo vsebuje dodatke, ki otroku škodujejo.

DIETA KORISTI!

Odkar otrok od januarja uživa posebno dieto, se mu je stanje bistveno izboljšalo. Kristjan je, pravi mama, čisto drug otrok: zelo se je umiril, ne udarja več

z glavo v zid, opušča krike in čudne glasove ter ponavljajoče vedenje, začel je lutati v školjko, nima več takega odpora do hrane, pusti se poljubiti staršem, zvečer zaspi, je bolj vodljiv... Vpisali so ga v vrtec, kjer ima posebno spremljevalko. Božičevi te izboljšave pripisujejo dieti in dodatkom, saj se je otroku stanje pred časom, ko zaradi finančne stiske niso mogli kupiti dodatkov, stanje spet poslabšalo.

Tako Božičevi bijejo bitko z avtizmom bolj ali manj sami. Slovensko zdravstvo jih je razočaralo, predvsem to, pravi Božičeva, da zdravniki trdijo, da zdravljenje za avtizem ne obstaja: »Res ne obstaja ena vrsta zdravljenja, obstaja pa več različnih načinov zdravljenja, ki pomagajo različnim otrokom. Od zdravstva pa bi pričakovali, da otroke napotijo po ustrezno pomoč v tujino, če jim že pri nas ne znajo pomagati.«

Za dodatke povprečna plača

Dodatki k prehrani za Kristjana stanejo družino vsak mesec povprečno plačo. »Ne vem, kako to zmoremo,« pravi Božičeva. Sama ne hodi v službo, saj ob otroku, ki potrebuje toliko skrbi, to ni bilo mogoče. Prejema dodatek za nego otroka, mož pa prinese domov minimalno plačo. Štiričlanska družina živi v zelo skromnih razmerah. V zdravstveni zavarovalnici bi jim stroške povrnili, pojasnjuje Božičeva, če bi strokovna skupina za pediatrijo te dodatke in zdravila opredelila kot upravičene. A jih ne, ker pravijo, da ne gre za zdravilno zdravilo.

Izvodi brez diagnostične teže?

Na Pediatrični kliniki so zapisali, da rezultati preiskav, ki pri Kristjanu sicer kažejo nekoliko povečano koncentracijo težkih kovin in rahlo pomanjkanje nekaterih mikroelementov – kar razlagajo kot značilni znak za ASD (autistic spectrum disorder) – ne izvirajo iz referenčnih diagnostičnih centrov in nimajo diagnostične teže, zlasti ne homeopatski pristop k razstrupljanju. Zavedajo pa se, da v Sloveniji manjka specializiran strokovni program, ki bi povezoval medicinsko diagnostiko in terapevtske programe ter tako otrokom s to motnjo omogočal čim zgodnejšo potrditev diagnoze in vključitev v ustrezno vodenje.